

Fará una entremaliadura cada diumenge

ANY I   BARCELONA 6 MARS 1904   NÚM. 10

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Rambla de las Flors, 11
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya, un any. . . 3 pessetas
Idem un semestre. . 2 íd.
Extranger, un any. . . 5 íd.

Com la cosa va de veras
déixam preparar l' esquadra,
que ja estich cansat de veure
com Japó y Russia 's barallan.

Entremaliaduras

¡Malvinatje el mon dolent! sempre m' en passan de crespas, la setmana pasada com que á n'en Felipet se li va morir l'avi (q. D. t. a. c.) es clar no va poguer vigilar als de l' imprenta y vet aquí que la meva visita ab aquella colla d' amichs molts no han sabut coneixer ahont es.

Dorchs heu de sapiguer que varem anar á visitar aquella iglesía que 'n dibuen la Sagrada Familia, que de debó val molt la pena d' anarla á veure per això vos n' hi fet memoria.

Y com are estich una mica reposat he volgut llegir tots los periódichs que rebo que son una colla! de Barcelona sols ja son vuyt: *La Tralla*, *La Tralla del Carreter*, *La Devantera*, *La Avanzada*, *L' Art del Pagés*, *Contra la Tisis*, *El Neula* y *Lo Missatjer del Sagrat Cor;* y de fora Barcelona he rebut:

L' Apat, de Sant Sadurní de Noya, *El Norte Catalán*, de Vich, *La Veu de la Comarca*, de Tortosa, *Lo Geronés*, de Gerona, *Lo Vendrellench*, del Vendrell, *La Democracia Cristiana*, de Reus, *La Sembra*, de Tarrassa, y *Gent Nova*, de Badalona; de modo que quan me poso á llegir la Prempsa no m' entench de feyna y per cert que vull que consti, jo també los hi torno el saludo enviantloshi el meu diari. Ja se qu' alguns de fora no 'l reben pero pensin qu' en aquest mon hi ha gent de tota mena y molts pensan que quedarse un paper ab tal no siga de Banch no es cap *mala y feta* ab això no s' hi enfadin y prenguin paciencia, es un concell que 'ls dona

EN PATUFET.

La lletra

I

Jan, pagés de montanya,
que de llegir, ni un trist borrall savía,
y que fins per estranya
y tonta cosa lo llegir tenía,
se va seurer un día
al bell peu de una canyá
qu' á vora d' un torrent tondo crexía.
Mentres sentat s' estava,
baix la pedra mateixa hont ell s' asseya,
quelcom que blanquejava
polsós y brut, com se sol di', 'l nas treya.
En Jan se va aixecar, mogué la roca
y sota, boy xefat com una coca
no mes y va trobar qu' un trist pape'.
—¡Travall perdut!—ne diu y l' ase toca

tot devallant vers la vehina prada—
la forsa qu' he gastat, ¡malaguanyada!
¡Un paperot de res! No 'm moch si 'u sé.

—

A la tarde mateixa d' aquell día
lo mestre del seu poble,
home de seny y de cor franch y noble,
(mes que de fam y penas se moría)
passa per 'lli mateix y 'l paper troba.
Escrit está; mes brut de pols. Ne proba
de netejarlo: ho logra. ¡Oh Deu! ¿qué passa
que quasi groch sota 'l canyá 's deix caure?
Lo paper te á la ma, 'l gira, 'l repassa,
res d' est mon del que fa 'l ne pot distreure.
Mes ¿per qué ne llegeix ab tal tareya?
¿Qué diu aquell paper? ¿Qué diu? Ço deya.
«Per opiniôns perseguit
»me 'n tinch d' anar cap á Fransa:
»quasi no tinch esperansa
»de poderhi arribar.
»Mos tresors no me 'ls puch dur
»y aquí jo 'ls deixo enterrats,
»si algú 'ls troba y son passats
»trent' anys ja se 'ls pot quedar.
»Sols l' hi prego que per fer
»un be á ne l' ánima mía,
»lo qui 'ls trobi, cada día
»diga un parnostre per mi.»
La lletra n' está senyada.
Cinquanta anys ja son passats.
—Los tresors aqui amagats,
lo mestre diu, son per mí!

II

Tres días després al poble
no mes se parla d' un fet.

«Lo mestre es bo, te un cor noble;
mes tant diner ¿d' hont l' ha tret?»
Ne vol fer resá un ofici
de difunts. ¡Ningú s' ha mort!
¡Gastar diners, quan l' ofici
qu' ell fa no dona gens d' or!
Y ell per avant ha pagat
tot lo gasto necessari,
y, un bailet, diu que 'l vicari
ab or de lley ho ha cobrat.
Si será, si no pot ser,
tot lo poble ne rondina.
Ja 'l jorn fixat s' avehina,
ja repica 'l campaner
Lo alta' está tot endolat
de cera ne crema un munt;
may cap missa de difunt
milló' 'l vicari ho cantat.
D' axó 'l poble n' está cert.
La cera s' es estrenada:
fins la cobla hi ha llogada
perque fassa mes complert.

III

Al terminar la funció
quan l' esglesia sortia,
Jan al mestre entretenia
pera ferli 'l segret dir.
Diuli:—¿Eix cambi de fortuna
tant soptat com es estada?
—Com ha estat? Com? L' he trobada,
fill meu, sabent de llegir.—
Y conta llavors la historia,
á n' en Jan que 's mor de pena.
Pobre Jan! li cau la vena

dels ulls y de cert li dol.
Y sent axís que podria
fer vida ben regalada

ha de dur al coll l' aixada
tant si vol com si no vol.
Des d' aquell dia á tothora
tarde y matí, nit y dia
no mes se li sent á dir:
—Un trist pagés jo no fora,
millor posició tindria
si hagués apres de llegir!—

† Francesch Pelay Bri

(De lo «Llibre del Noys»).

L' home negre

En Jaumet era un noy molt aplicat pero tenia un gran defecte; li agradava atiparse de fruyta fos com fos.

Heus aquí que el senyor *Ton*, qu' era molt rich tenia una horta grandiosa, rodejada d' una tapia, y en aquella horta hi havia sis llargas fileras de presseguers, plens de préssechs que semblava d' or.

En Jaumet se fonia pera menjarse una dotzeneta de presseehs, pero, com que l' horta estava cercada no podia entrarhi.

Una nit quan tot el poble dormia, s' en aná á l' horta, salta la paret y tranquilament omplí un cistell de riquissims présechs: mes, quan ja habia tornat á saltar la tapia va sentir passos darrera seu y á la claror de la lluna va veurer un home llarch, llarch y negre, negre que 'l seguia: llavors en Jaumet se posá á correr; l' home negre també; en Jaumet va llensar el cistell esporuguit, l' home negre també va llensar un cistell que duya, y corria al bell costat del Jaumet.

El pobre xicot anava corrent desesperat pels foscos carrers del poble, y are veya l' home negre, are no 'l veya: per fi obrí la porta de casa seva entrá á dins y va tancar á corre cuyta, ficantse al llit sense dir res á ningú.

***

A l' endemá el guarda bosch va anar á buscarlo pera durlo á casa 'l jutje. Habia trovat el cistell del Jaumet ple de fruyta.

—El pobre xicot li va esplicar lo que li havia passat li preguntá, vejentse perdut.—¿Erau vos que 'm seguian?

—No, brivall, no,—va dir el guarda-bosch;—era la teva ombra mateixa reflectida per la lluna. Els lladres sempre tenen la conciencia que 'ls persegueix y 'ls fa viurer ab

—Escolta baylet: ¿em deixas tirar á las ocas y 't donaré una pesseta?

—Prou: si *siñó*... Ja pot tirar...

—¡Ah salao! Ja es á terra.

¿Vols un' altra pesseta y tornaré á tirar?

—Prou: si *siñó*...

por; la conciencia dels dolents es negre, molt negre, com l' home que et perseguia á nit...

—¡Deu meu, Deu meu! —va dir ploranten Jaumet, —si el senyor jutje que 's tant bó, em perdona, may mes pendré ni un gra de rahim!

Manelet.

La festa dels coloms, com vulgarment se l' ha batejada, resulta un espectacle que 's presta en gran manera á aficionar á la joventut que ara puja, á cultivar moltas de aquestas festas al ayre lliure, que renovan la vida al mateix temps que un s' encarinya en apendrer lo maneig de la fotografia la ensenyansa dels coloms missatjers y moltas altres aficions *sportivas* y jochs de nostra terra que ajudan en gran modo al nostre desenrotllo.

Diumenge passat lo *Novell Planter*, aquell grapat de nens que no fa gayres dias va dar un bon concert en un teatre d' aquí, va estar á Arenys de Mar

—¡No falla no! Ja n' hi ha un' altra. ¿Va un' altre pesseta?

—Prou; si *sinó* pró... no se si ho sab que las ocas no son mevas...

ahont hi va celebrar una festa tan bonica com desitjada per tots los bons aficionats á las cansons de la nostra terra. No us diré sino que pel gust del públich l' *Esbart* hauria hagut de repetir tot lo programa, fentho tant sols ab las composicions següents; *Lo Papu*, *La Flor del Llorer*, *La Gata y en Belitre*, que foren las que ab mes insistencia demaná 'l públich ab sos picaments de mans. No cal exposar l' efecte que feu aquella jovenalla que ab la serietat mes gran se presenta executant ab tanta justesa y afinació, pessas ja reconegudas com á ben dificils

Al teatre Catalá s' estant donant las últimas funcions d'*El camí del sol* per possar desseguida la gran obra *Jesús de Nazareth*, ab tot l' espectacle degut. No hi falteu que es una obra molt maca ahont uns noys hi tenen uns parlaments que us agradarant de debó.

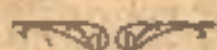
Cristófol.

Colaboració infantil

En aquesta setmana comenso á publicar travalls escrits per nens y nenas expressament pera En Patufet, mes com en lo d' avuy En Dominguet Fortuny hi ha fet moltas faltas gramaticals, al qui me 'l envihi lo millor corretgit, li daré la suscripció de franch á n' En Patufet fins á acabar l' any y als dos que segueixin, á l' un sis mesos y al altre tres.

Festa de la Miraculosa Llum en la ciutat de Manresa

Amich Patufet: Te escrich aquestas cuatre ratllas pera donarte comte de una gran festa que sa selebrat a Manresa que es la festa de la miraculosa Llum que se celebra cada any ab gran alegria.

Per no ser molt llarch no et conto el perque se celebra exa festa solament et conto lo que yo he disfrutat aquexos dias perque et pugis fe comte de lo molt lluidas que foren. Figuret quel disapte dia 20 estaba anunsiat que tirarian una gran tronada á la Plasa Majo, yo y el meu germanet ab dos ó tres amigets, ens am bem ana cap a la plasa, y a dos cuars de dotze van sortir els eraldos acompañats de la musica á fe la pasada per tota la ciutat, cuan varen tornar á la casa de la ciu.at varen comensar a guarnir la tronada y anari posan trons y mes trons y el tro gros quet pensas quen hera poch de gros hera mes gros quel meu cap á la lliga Regional y habia la bandera del Orfeó Manrresa que lluia molt nosaltres ens estabam contemplant exa vandera cuan tot plegat comensem á sentir els pets de la tronada noy quinas corredises, per fi esba acaba la tronada y ens em baren ana a casa á dina.

Al vespre hi van abe grans lluminarias á la Plasa y la musica anaba tocant pels carrers.

Al diumenja dia 21 dia-

da de la festa a les deu baren anar els gegans y el nanos al ofici la plasa estaba ja plena de quitjalla quina alegria barem tenir al veure tan gran parella lluin la medalla quels hi va regalar l' ajuntament de Barcelona al dia de les festes de la Merce els nanos segits de una gran recula de quitjalla saltan y ballan tot el cami van ana tambe á ofici.

Al sortir d' ofici varen tirar una gran tronada que per ser diumenje si ba veure mes animasio que el altre dia sobretot de carmetlos en varem menjar mols mes.

A la tarde á les 3 sortia la profeso y el pendo petit hi amaven uns estols dequistxalla tont menjan carmetlos y yo tambe hi anaba mes contem que un jinjol. Avent acabat la profese y age grans iluminacions y yo men vaig ana á dormir perque hera masa tart.

No tenint res mes per dirte se despedeix de tu ton amich

Domingct Fortuny.

Manresa 24 febrer 1904.

UN BON ESCARMENT

Era en Quimet un brivall d' uns set á vuyt anys, molt hermós, mes... de la pell del diable.

La seva mare prou li pegava cada surra qu'escruixia fins algunas vegadas havia arribat a no poguer seurer després. Son pare era un tros de pa, passava tot lo sant dia en las feynas del camp pera poguer mantenir á la familia, y axís s' explica que en Quimet fes mes cas de la mare que no del pare

Un dia va ferne una de las sevas; agafá al pobre gatet que molt quiet dormia vora 'l foch y li lligá una llauna á la qua.

Al sentir los marrameus que donava la bestiola va correrhi la mare d' en Quimet.

—Qué has fet poca pena, qué no veus que 's tornará boig, no se quin sant me deté pera no apalissarte ab lo bastó de sota l' escala.

En Quimet sens fer cas del renys de la seva bona

mare se posa á cantar una cansó que havia sentit á uns xicots del carrer.

Ah minyons! alló va esser tremendo! La mare al veure lo desvergonyiment de son fill no va poguer aguantarse y li plantá tal bofetada que li deixá la ma marcada á la cara. Xiquets! si haguesseu sentits los plors que feya en Quimet, fins vos haguera fet plorar á vosaltres. Pero dibeume: ¿no s' ho mereixia?

Al arribar son pare y enterarse de lo passat y de que havia faltat al respecte a la mare, va donarli també un bon castich.

Desde aquell dia en Quimet va corretjirse y no va tornar á fer cap mes entremaliadura y molt menos á desvergonyirse ab los seus pares.

Ja veyeu, aymats lectors' lo que suceeix als noyets que no fan bondat y respostejan als pares quan los reptan, faltan al respecte que 'ls deuhen y tingueu per tant molt present aquest adagi:

«Qui als seus pares no honra, sens pensarho se deshonra.»

Nen Maco.

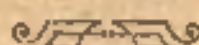

Bellas-Arts

Aquesta setmana he anat á can Parés á veurer els quadros d' En Lluis Masriera y á fe me sembla es un xicot molt travallador, lo que vol dir que qui travella y estudia pot fer molt, com es veu per aquell quadro que hi ha al centre del saló que s' hi veu un grupo d' homens y després aquell altre que sembla *puntillista* qu' hi han uns angels, encara que á dir la veritat la figura de la Verge no agrada prou perque aquells plechs los trobo un xich massa ben colocats.

Així com á pintor decoratiu se li veu que es en lo que esta millor, en cambi en los retratos no hi está de bon tros tant afortunat pero de tota manera Deu

nos en dó forsas d' artistas com En Masriera si procura estudiá en serio y deixarse de simbolismes que podria sucsehirli allavors que l' escriure li fes perdre el llegir.

—Toma, por desvergonzado (...)no se ha de leer.

—Lo poca-solta 'm castiga (...)que compro En Patufet.

Mars, marsot...

Voreta del foch
la vella s' escalfa
que te fret el cos
y las mans ben balbas.

Arrán del caliu
s' ajoca la gata
y dels sechs tións
llengotan las flamas
projectant als murs
siluetas estranyas,
anant y venint
en dansa fantástica.

Part de fora, 'l vent
mes que cantar brama,
ab un bruelar
que d' ohirlo esglaya.

Ja se 'l sent venir
com á torrentada,
creixent sa remor
com de la mar brava.

Del rónech casal
al cancell se para;
la vella que ho sent
—¿qui truca?—demana.

Respón udolant
—jo só 'l Mars, bon'avia—
passant pel carrer,
la terra aixecava
una fossa obrint
com boca que 's bada

per rebreus á vos
á qui el foch no escalfa.

Malgrat los seus prechs
la vella enmenava
soterrant son cos
en la terra mare.

Cada jorn lo Mars
ventós, rondinayre,
passa pel carrer
punteja.1t son arpa.

Mars, marsot dolent
si á la vella matas
que vora del foch
son cos e:calfava
be pots cada jorn,
pel carrer passantne,
una bolta dir
en bé de sa ánima.

Magarrinyas.

Endevinallas

—

Premis del núm. 6
Suscripció pera'l mes de Mars:
(Acabament)

Francisco Brunet, Sant Honorat, 7, 4.rt, 1.ª
Eduart Sagrera, Rambla de Catalunya, 67, pral., 2.ª
Carme Valentí, Corts Catalanas, 649, 8.er, 1.ª
Joan Simón, Valencia, 205, 3 er, 1.ª
Jaume Truñó, Angels, 6, entressol, 2.ª
Pere Monegal, Passeig de la Industria, 46, 1.er
Lluis Casas, Bruch, 84, 2.on, 1.ª
Joseph J. Franco, Clot, 57 (Sant Martí).
Manelet Arderiu, Born, 1, 1.er (Manresa).
Mariano Malagelada (Banyolas).
Carme Cuadrado, Pi, 8, 3.er
Joan Lopez, Manso, 70, pral., 2.ª
Joseph Viader, Pla de la Boquería, 4 y 6, 2.on
Pelayo Vidal, Bruch, 55, 2.on, 1.ª
Francisco Abelló, Roser, 4 (Reus).
Ramonet Cura, Plassa Major, 9 (Manresa).
Joan Alemany, Mallorca, 217, 4.rt, 1.ª
Jaume Cerón, Clarís, 59, 3.er, 2.ª
Joseph M.ª Fontanals, Valencia, 261, pral.
Emili Anglada, Bonaire, 2, 3.er, 2.ª
Lluis Martí, Rech, 56, 1.er
Joseph Flores, Consulat, 15, 2.on
Joan P. Sala, Rambla de Catalunya, 69, 1.er
Manel Corretjer, Ronda de Sant Pere, 26, pral., 1.ª
Joan Fabra, Rambla de Santa Mónica, 25, 1.er, 1.ª
Joseph Solá, Sant Bruno, 2 (Badalona).

Lluis Berini, Corts Catalanas, 627, 2.on, 1.a

Bartomeu Galí, Lauria, 55, 3.er

Wifredo Lladó (Suria-Serriols).

Pau Soler, Hospital, 27, 2.on 2.a

Miquel Balta, Rambla de Catalunya, 1, botiga.

Ricart Liminiana, Urgell, 68, 2.on, 2.a

Joseph Domenech, Pelayo, 20, entressol.

Joseph Anglada, Santa Agna, 19, 4.rt

Tomás Vila, Urgell, 69, 2.on, 1.a

Florenci Virginer, Santa Agna, 14.

Jaume Sellarés, Creuheta, 58 (Sabadell).

Francisco X. Barenys, Alt de Sant Pere, 74, 3.er, 2.a

Antón Marfa, Nou, 44 (Mataró).

Joseph Rafecas, Corts Catalanas, 606, 4.rt, 2.a

Manel Domenech, Aribau, 68, porteria.

Los que varen encertar la solució de la endevinalla musical del núm. 7, á mes dels quatre premiats, son:

Dolors Colomé.
Joanet Ribas.
Joseph Anesly.
Delfí Auli.
Mercé Sans.
Mario Cruset.
Dolors Marquez
Carme Miquel.
Enriqueta Mollá.
Ramón Travé.
Manel Cáceres.
Andreu Prats.
Joseph Galobart.
Joseph Crusella.
Francisqueta Millet.
Pere Arará.
Francesch Bosch.
F. Sebastiá.
Josefina Boada.
Joseph Ixart.
Pere Torruella.
Antoni Oliveras.
Francisco y Joseph Ortega.
Joseph Durán.
Lluisa Escudé.
Artur Gual.

Premis del núm. 8

Suscripció fins acabar l' any:

Lluis Canal, Argenteria, 10, 3.er (Gerona).

Suscripció pera'l mes de Mars:

Joan A. de Lasarte, Rambla de Catalunya, 121, 4.rt, 2.a

Pep Ventalló, Granvia Diagonal, 129, 1.er, 2.a

Joseph Pujol, Mallorca, 297, 3.er

Albert Viñas, Riera de Sant Joan, 33, pral.

Pepet Brú, Bot, 2, botiga.

Joán Muntasell, Tuset, 46, 1.er, 1.a (Gracia).

Constantí Alberni, Viladomat, 25, botiga.

Joan Montsalvatje, Pujada del Pont (Gerona).

Magdalena Miralpeix, Argentona, 28 (Mataró)

Tipografía «Sigle XX».–Ronda Sant Antoni, 70.

(AL ATENEU BARCELONÉS)

—Salut, senyor Maragall.
—Salut mil voltas baylet.
—Disposi d' EN PATUFET.
—Igual te dích.
—Lo trevall
que m'hi emprés tant valentment,
d' ensenyar á tots los nins,
l' hi vinch á fer avinent.
—Per pagartho, de bon grat
l' «Ateneo» t' oferesch.
—Tal distinció l' hi agrahesch
ab tota ma voluntat,
mes, voldria que m' honrés
las columnas, ab quelcom
que vegenti escrit son nom
será mes vist mon progrés.

